

A 4093.

28

==== E. Enno ====

Uued luuletused

T. Mutsu.

Laenu raamatukogu

Määrused

- 1) Lugejal tuleb raamatu hind kautsjoniks sisse maksta.
- 2) Lugeja on kohustatud raamatu puhialajärweli hoidma wastasel korral kaotab kautsjoni.
- 3) Lugeja wõib raamatut kuni kahe nädalini oma juures pidada.
- 4) Maks raamatute tarwitamise eest on 10% raamatu hinnast ehk kuu wiisi 2 raamatut korraga, 75 kop. kuus.

100 + 40

IT! MUTSU
Laenu-raamatukogu
Tallinn

2899.

E. Enno

Uued luuletused

T. MUTSU
Laenu raamatukogu
Tallinnas

„Noor-Eesti“ väljaanne 1909

K. Sõõti trükikoja trükk, Tartus.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

25812

Ma tulen hilja.

Ma tulen hilja, wiimne teiste seltsis,
Ei jõudnud warem lauluwainule.
Ei looda pärga, ega lille ehteks:
Jäin ikka hiljaks iga wõidule.

Ma laulan üksi laulu muinasjutust,
Kus walgus maeti mulda wõrsuma,
Ja sellest hing sai inimese rinda
Ja igatsus kui tuli tungija.

Ses tules nägin jumaluse randa.
Kesköösel sinna lendas minu nuff:
Ma tulen hilja, wiimne teiste seltsis,
Ma unistaja nagu muinasjuff.

Oder.

Siis unustame muret, unustame waewa
Ning odratules karastame werd!
Sa kanna, püha waimustus, me elu laewa
Et näeme waimus oma uhket merd,
Me tulewiku põldu.

Siin tõstwad meestepojad kannud päikse poole:
Kes ial unustab meil oma hinge tuld,
See olgu kõlkaks jäätud, lõbuks tuulde soole,
Sel ärgu osaks saagu meie kodu muld,
Me tulewiku walgus.

Me pühitseme odratules oma rammu,
Ja hingeääsil mõõgaks walmib higiraud,
Me mälestame seitsmesaja aasta sammu,
Kus täis ei saanud meifest rööwli haud, —
Me pühitseme elu.

Sest lõõme kokku ühenduse leegis kannud :
Üks tund wõib aastas weri kihada !
Me rahwa süda kütkes weel, see hauda pandud,
Töö olgu ülenduseks meile üksinda,
Töö, wabaduse mõrsja.

Sest unustame muret, unustame waewa
Ning odratules karastame werd,
Sa kanna, püha waimustus, me elu laewa,
Et näeme waimus oma uhket merd
Me tulewiku põldu.

T. MUTSU
Laenu raamatukogu
Tallinnas

Märgitud.

Üks vaikne salk kesk eluõiflust pantud,
Kesk äripäewa halli mureteed ;
Neil kõigil nägemata kroon on ehteks antud,
Kuid siiski käsa kõitwad sala keed.

Nad nagu ohwriks halwale on sündind ilma,
Neil kumab püha walgus otsa ees ;
Ja paistab nendest vaikne sära silma,
Et süda neil kui tuli hõõgab sees.

Nad leidnud nagu rõõmu saagiks saada ;
Ja kes neist kõige soojem, sügawam,
See jättis terve ilma hinge kustutada
Kui leegi, mis nii sala kõrwetaw.

Ja nii nad waikselt surmateele jääwad,
Ja kumab püha walgus otsa ees,
Ning nende jälgil hinged õitsma läewad,
Ning sulab kõik, mis hangund südames.

Sügisesel rannal.

Kellel armas ei ole hall meri täis meeletut müha,
Koltund puiesteel üksinda käia ei armasta,
Ei tundnud see ial, mis tähendab jätta, mis püha,
Matta iseennastki iseendasse waikima.

Keset kullaseid lehti . . . Kui ilus on walmide reas
Nõnda käia ja mullale andeks langeda,
Et tõuseksid uued, et õitsewas kewade eas
Wägew lehtis juua wõiks päikest ja mulda otsata.

Sügis! Kaugele koltunud teele mind tuulekeerd kandis,
Üksi lendama lehe, mind, kohina poole ta pandis,
Nagu meri, hall meri, mis laulab mul ees.

Sügis! Siiski üksigi endasse maetud olla on ilus,
Kuulda, kuis igatsus laulab su südame haudade wilus
Ja mõtete-pilwist kui pärlid langeb su sees.

Minu.

Igawesti wulisew oja olen ma,
Igawesti igatsew laulja rändaja.

Kus on minu funde waiksed hallikad,
Kuhu merde kustuma mõtted sõuawad?

Igawesti pärija helin rändan ma,
Oja kahe wahuwa, toitja haruga:

Ühes mure juttu loob kurba südame:
Pimedus on kuningaks pandud kõigele!

Teises rõõm nii läiklewat sära hinge koob:
Walgus, walgus wabadust kuldset ühes toob!

Rõõmu, mure wulisew oja olen ma,
Kahest kokku igatsew laulja rändaja.

Ma tunnen lillesid . . .

Ma tunnen lillesid, mis keegi pole näinud,
Neid kasvatasin oma südames ;
Mu lilled säält, kus ükski pole käinud,
Kus elan, laulan oma walguses.

Mu hingelilled walged keset igatsusi,
Kus surewad kõik ohked tolmused,
Kus leian kaduwuse rannal jäädawusi,
Ja pärliks saawad mure tundmused.

Mu meelest on, kui oleksin ma toonud
Need lilled säält, kus jumaluse maa
Nii sala tungides kui säde rändaja —

Need lilled nagu unenägu südamesse loonud,
Mis nägin kus, ei tea arwata —
Nad on kui arm, mis surematust joonud.

Igatsuse-lill.

Kus wiibid? Terwitusi toowad sinult tuuled!
Kus õitsed nagu taewas sinine?
Kõik kõneleb siin sinust üksine!
Su igatsuses kõik on wõrsund minu luuled!

Su kuma nagu sala laulu hinges kuuled
Ja kaod ohwriks iseendasse,
Kus rada kitsas, kare kaljutee —
Ja surematause lille otswad huuled.

Kus wiibid? Meeles mõlgub uus mul inimene!
Kus õitsed minu hingewara ainukene?
Ma laulan sulle üksi otsi-teel.

Ja kuigi rändan tuhat aastat weel,
Su juurde kujunen ma siiski, päikse meel,
Mu walgus, sinilill, mu kullakene.

Rukis.

Weel sügisel kesk koltund wälja naeratab su ilu :
Sa tagafiseks meile : tulema saab kewade !
Ja kõik, mis ohwerdab siin palehigi sinule,
Wõib kanda rahus külma talwe kütkendawat wilu.

Su rammu rinnal ringi käiwad meile meie ajad,
Ning walgus, mida kõitsid kaswades sa endasse,
See elulätfeks fõuseb meile meie meeltesse,
Ja meie mure südamesse ulatawad päikse kajad.

Kesk suwe õöd, kus kaste sulle alla kiigub,
Ma kuulsin juttu koiduga sind sala puhkumas
Ja fundsin ma mis meie hinges sulle wastu liigub.

Sa oled emaks keset meie elu-päikse sõudu,
Ja kes siin sinu mõtte ette põlwi painutas,
See lapseks jääda kodule weel ikka leidis jõudu.

Nõmme-hallik. .

Su hinge põhjas fuksub mere sära,
Täis sügawusi õndsaid saari loob,
Kuid harwa tõstlemise helki koob,
Kui arm ehk halli udu ajab ära.

Su fasaduses ikka kellakumin;
Nii terwitusi rändajale foob,
Kes päiksekiirtes aina janu joob,
Mis kutsub, kutsub nagu nõmme sumin.

Su juures nagu leidnud oleks randa,
Kus pidi rändamine lõppema.
Kus oleks ohwriks kõike wõinud anda,

Mis teedel koormas korjus salaja.
Mu nõmme-hallik, wõtku tuuled kanda
Sul terwit, laulab kaugel rändaja.

Õhtule!

Kesk aasa mulda
Lään õhtule —
Ju ehakulda
Läeb puhkele
Päew unine.

Ja üle talu
Ning üle maa,
Kui sumin, walu,
Jääb üksinda
Weel mõtlema.

Siis tasa nutul
Kui kogu muld
Ning ingli jutul,
Mil higikuld
Toob päikse tuld . . .

Siis kerge aste
Läeb edasi —
Ja langeb kaste
Nii jällegi
Kui alati.

Üksik põuapilw.

Kui walge saar kesk siniläiki wäike;
Ta ujub rada laia, lagedat.
Kas otsima läks oma hallikat,
Wõi mõttes tee, kus kõnnib üksi päike?

Ei tea, kas fundnud ema armuläiki,
Kas kuulis kätkis laulu walwawat? —
Ei tea, kas otsib kadund armsamat,
Ei tunne tema, ega enda käiki?

Kuis waatan ma su ime silmadesse,
Kuis muinasjuttu sulle westaksin,
Mis waestelaste nufust tõusis südamesse!

Kuis sinu rinna naale langeksin
Ning wennaks igatsuse walgusesse
Sul ennast kõrgel rändel kihlaksin!

Kurbtus.

Kõik walged teed, mu walged teed on läinud,
Kesk halli udu uppund walged teed!
O siduksid weel päikse tulekeed
Mind okastikku, mida süda käinud.

Mu walged teed kesk walu-lagendikku
Mu tundeid mälestustes suudlewad,
Weel üksi igatsuse sala päikse-sõnu
Mu lauludele kullaks külwawad.

Kõik tuuled . . .

(Ghasel.)

Kõik tuuled mul armsad südaõõl,
Kõõs laulame mõndagi laulu.
Ei sõbrad unusta armsal tõõl
Kõõs wiibides kunagi laulu!
Kõik tuuled, meil alati wõõ on wõõl,

Me elame reisi laulu
Ja paisudes læeme kui armsal tõõl
Kesk lagedaf, koduta laulu —
Kõik tuuled, me huugades südaõõl
Tõõis walguse ihade laulu.

Wesiroos.

Keset waikset järwe,
Kus need lained tasa käewad,
Suudleb päike lõmmelehte,
Suudleb, ükski pilwed näewad,
Wette loowad warjuwärwe —
Päike suudleb lõmmelehte.

Keset waikset järwe
Kosib päike lõmmelehte,
Leiab teed ta südamesse,
Loob sääl endast tale ehte,

Luues wajub, õhtuwärwe
Lisab wete läikidesse.

Keset uinund järwe
Sureb lõmmelehte päike,
Sünnib õrnaks wesiroosiks
Kumama kui uni wäike
Õhtupalweks jumalale.

Mänd.

Kui ahelate külgi neetud haudumine
Täis wiha, tulist himu kõike purustada
Ja seitsmesaja aasta jälgi kustutada.

Ja siiski kartus iseennast kaotada
Kui tahte õnne leida oma ahelates
Nii tasa weermeid lootusega kinni kattes.

Nii mõttes ikka kordad oma juttu,
Weel keset metsa kõige walusamat nuffu.

Kuu kuma . . .

Kuu kuma on täna nii selge,
Kõik pilved on kadunud,
Kuid süda on siiski nii haige,
Kõik mõtted on uindunud.

Kesk merewett valgus on kudund
Tee taewasse, kaugele —
Sääli mälestus kõnnib ja särab,
Et paistis kord päikene!

Kuu kuma on täna nii selge,
Laul uinunud laenetes;
Weel üksinda sügise liigub
Poolkoltunud lehtedes. —

Pane pää minu rinnale . . .

Pane pää minu rinnale ja waata kaugele ära,
Pane pää minu rinnale, et ligi sind funneksin.
Leidsin tee üle tunnete, kui wirwe, kui peidetud sära,
Leidsin tee üle mõtete, kus waikind wõifluste kära,
Leidsin tee iseennast kus unusta suudaksin.

Nagu jutt magus, muistene, nii mulle heliseb meelest :
Üle õõ rada rändajat wiib elu sees salaja,
Kuni sääl, üle enese, kui taewas kõlab su keelest,
Kuni sääl, üle enese, sa leiad lõpmata teel eest
Waikist hääd, kuhu häädusest ei teadwust jäänd kumama.

Pane pää minu rinnale, mu magus muinasjutt wäike,
Pane pää minu rinnale, sind otsata armastan ;
Walgus on, kuma imelik õöl, pehme, tasane päike,
See sind on loonud mulle, sa oled mu igatsus, läike, —
Suudle mind sina, suudle, et ma sinuga endaks saan.

Kodumaa mõte. *

Kui jään ma õhtul mõttes vaatama,
Kuis taewa serwal istub rõõmus ämarik,
Ta rinnal koif kui õitsew kanarpik,
Ja nurm jäänd nurme kõrwal kastes kumama,

Siis kannab mind kui tunne õnnis, imelik,
Kesk kodu seisan rahwa uue põlweaga:
Me mullast tõusnud mehed uued sammuma
Ja naese uue loonud mõte õnnelik.

Mu meelest siis kui oleksin ma läbi käinud
Kõik teed, kus waen ja pimedus on walitsend,
Kus siiski walgus ikka sihiks helisend —

Ja õitsma Eesti haige süda tules läinud,
Mis walgus kõigest seletand me elule,
Mis kaljuks saanud rahwa hingetemplile.

Koju igatsus.

Nüüd õitswad kodus walged ristikheinad,
Tuul mängib lilleõhnaga —
Mu ümber sala laulwad waiksed leinad.

Ja säääl, kus tee nii pikk ja tolmune,
Wiib sinimetsa poole kaugele,
Säääl kasekõne loob kui pilwi teele,
Et kanda kojukutset minu meele.

Ja sala laulwad minu waiksed leinad,
Et õitswad kodus walged ristikheinad.

Wäsind.

Kõik mere rändajad lapsed
On uinunud magama,
Kui läikide unenäod
Weel üksi jäänd kumama.

Kõik rannad, taewas ja tähed
Wee südames ühes koos —
Nad üheks saand walguse mängus,
Õõ õitswate warjude woos.

Kõik rändajad lapsed wäsind —
O meri mind wõta ka,
Mind oma südame läiki,
Et üheks saan kõigega.

Õhtu kodu-talus.

Õhtu kõifis jutueied
Unejätteks puhkama,
Pimedus käib wäljas ringi,
Laulab, nutab tuulega.

Tiksub kell ja ahju taga
Kilgid fasa laulawad,
Wanaema kustund silmad
Rangund pilgul waatawad.

Puhkab isa, puhkab ema,
Kuulda üksi hingamist,
Nagu unenäo sõudu
Talu-haldja liikumist.

Peretoas kõnnib keegi,
Tuli nagu wuhises,
Keegi nagu waatab aknast,
Tares nagu kõlises . . .

Pimedus käib wäljas ringi
Laulab, nutab tuulega —
Õõde warjud täitwad südant
Üksilduse tundega.

Tiksub kell ja ahju faga
Kilgid fasa laulawad —
Kadund aastasajad tõuswad,
Pikas reas rändawad.

Aastasajad kõnelewad —
Kuulda üksi hingamist,
Nagu unenäo sõudu,
Taluholdja hoigamist.

Talwine udu.

Nii ligidat kui kauget maffis unustuseks udu
Ja nii kõik walgeks mõtteks fasa fihenes,
Jääb üksi härmas talu, puud kui unistuste kudu.

Siis kõik kui wangis wajub sala palwesse
Ja roosa helk kui ohwer tõuseb lõunasse,
Maa kaebab: päike, kuis nii lähed jälle ruttu,
Sul armastuses pühendan ma oma walget nuffu.

Ja läbi udu tõuseb siis kui wirwel päikse kuma,
Et õhtu hõlma kustuda, kui ferwituste suma.

Kewade õhtul.

Nagu magus unenägu
Tine hõiske igal pool;
Üle aasa ujub tasa
Walge udu jahe wool.

Metsa põues nagu kõne,
Punga puhkemise jutt;
Üle wälja, üle põllu
Rõõm kui wärin, õnne nuff.

Ėha kumab, päike magab,
Siiski kõik kui ärkwel weel,
Nagu õnnis ootamine:
Armas on ju ammu teel!

Ja mu südant täidab sala
Nagu soojus sumaja:
Wõiksin läbi waikse ilma
Kodu hõiskeks sulada!

Mu tuba on wäike !..

Mu tuba on wäike ja kurblik mu meel
Ja süda nii üksinda, walus ;
Õõ tasane ligineb pilwede teel,
Ohk jahe kui sügise salus ;
Kõik mõtted ju saatsin ma ühte teed,
Kus laulawad laened ja mängiwad weed,
Ja wiibib mu kullakene.

Sääl laulawad laened ja mängiwad weed
Ja säfendab meri ja päike,
Sääl särawad soojuse, walguse teed,
Sääl armsate silmade läike,
Mis waigistab mõtteid, waigistab meelt
Ja liigutab rõõmule waikinud keelt —
Sääl, kaugel, mu kullakene.

Kõik mõtted ju saatsin ma ühte teed,
Kõik mõtted kauguste randa —
Ei raage säääl laened, ei wäsi küll weed,
Ei armu nad siiski saa kanda . . .
Mu tuba on wäike ja kurblik mu meel,
Õõ tasane ligineb pilwede feel . . .
Ei kunagi tule, mu armas.

Koju jõudes.

Kesk suwe õöd kui mõttes minu salu,
Üks õöpik üksi hõiskab südames, —
Siis wiljawäljad, puud ja kodu-talu.

Kõik ehawalgel warjuks tihenes,
Ei jäänud muud kui unenägu walge
Kesk põllu-ringi kastet külwades.

Kui peita tahaks kodu sülle palge,
Kui õnnist muinasjuttu korrata —
Ja seisan wait, ei meelde tärka alge.

Ma nagu koormast pean algama.

Õõpiku laul. *

I.

Mannile.

Õõ pikk! Õõ pikk!
Tuleb Mikk! Tuleb Mikk!
Kustub ju eha! Ase weel teha!
Pehme põhk! Pehme põhk!
Tuleb Mikk! Tuleb Mikk!
Õõ pikk! Õõ pikk!

II.

Mikule.

Tee pikk! Tee pikk!
Mine Mikk! Mine Mikk!
Ahetab koitu! Esimest loitu!
Ruttu nüüd! Ruttu nüüd!
Manni Mikk! Manni Mikk!
Tee pikk! Tee pikk!

Igatsuse laul, •

mere kõrgel rannal laulda.

O hing, kas tunnud, kuhu surewad
Kõik sihita teed?

O hing, kas tead, kuhu lõpewad
Kõik teeta sihid?

Waata mulle silmi, armas otsatus!

Waata mulle silmi, minu sõber!

Sinu kõne on kui naer saatuseks

Minu kurwale küsimise-laulule;

Sinu kõne kui nutt kostuseks

Minu ärdsele pärimise-mõttele:

Midagi ei jõua pärrale!

Kõik on seotud iseendasse:

Meri ja maa, taewas ja päike,

Kõik, mis elab ja on —

Otsata, lõpmata!

O, wiige terwisi, wiige terwisi,

Jumala randadele, walged lagled!

O, wiige terwisi, wiige terwisi,

Walguse wainudele, walged purjed!

Kõik need tunded kogusin lagledeks
Laiale küsimise-lagendikule!
Kõik need mõtted punusin purjedeks
Lugemata pärimise-paatidele!
Sind ma armastan, jumala rand,
Kihlatud üheks mere ja päiksega
Minu hinge kõrgemaks eneseks
Läikide läigiks, helkide helgiks,
Koduta igatseda,
Üksi igatseda!

O, minu kaugel, kaugel jumala rand!
Wiige terwisi, walged lagled!
Wiige terwisi, walged purjed!
Sinna surewad kõik sihita teed,
Sinna lõpewad kõik teeta sihid —
Ja laul, see lendab üksi!

Inimene.

Üks õnnis minek kujunedes iseendasse,
Kui olek lapseks kogu elu saladusele,
Et leida oma loomus kõige ilma algust
Ning sulatada endast iga asja valgust.

Ja siiski walutare hääle, mõru kurnaja,
Kõik were sisse uputaja, maru lõhkuja,
Et tuhaski weel kaugele jääks õnnis rahu
Ja üksi pimedusel oleks ilmas mahu.

Üks wõitlus: saagu hangund mullast walgus jällegi,
Surm olgu pühitsetud eluloojaks tagasi!
Nii tõuseb ilm, mis waewleb enda-sünnituses
Ning läeb ja tuleb armastuse saladuses.

Ju kadunud on wana . . .

1906.

Ju kadunud on wana, uues ilus
Ju tõuseb elu üle rusude!
Näe, päikse poole mullapinna wilus
Uus püüe leidnud rada ülesse.

Kus surus jää, kus aina lumi lasus,
Nüüd wõimul liigub ader tuline;
Kus murehelin raagus okstes asus,
Sääl kohiseb nüüd lausa kewade.

Pääd tõstke üles päikse poole, üles!
Õnn säfendab ju waimukoidu süles;
Teed wõtke, nagu kewadised weed!

Pääd tõstke! Ehitame koda! Tööle!
Siin elu wõitis, lõppu tegi õõle!
Ei wäsi mees, kes leidnud oma teed!

Õõsel.

Oma emarinna naale
Õõ, mu südant paiguta ;
Oma pimeduse walgust,
Rändaja mul juhata.

Sinu päikse-igatsus
Sugulased oleme,
Oma mulda sa mind mata,
Et ma õitsen sinule.

Wangis.

Mina, see mõistmata mina, mis aluseks mul!
Mina, see ahel, mina, see kalju,
Kuhu mind kõitnud seadus nii walju —
Mina, ma saagiks kui surutud sul! —
Siiski su hämaras rada kui ahetak,
Sinna mind püüaks, sinna mind meelitaks,
Kõrgem kus inimene nõuaks mind endale —
Sinna, kus uue saan südame.
Kudas sind armastan, kudas sind wihtkan ma!
Elan su loomu ühes kui kahte,
Mõista ei mõtelda, mis mõistmata tahte
Kõitis mind endasse kahele tapelda.

Noore kotka laul. •

Mõtte kaljudel!

Sää! kus laulavad kõrguste tuuled,

Kiiguvad õhkude kuulmata luuled,

Ararus naeratab —

Põrmule surm, —

Sää! minu kodu!

Tunde mägestik

Heliseb, kõliseb taewaste poole!

Hingan sää! läikisid fiivade hoole

Kohinaks paisuda,

Käia kui torm

Tühjuste üle.

Kilke kõrgustes!

Õnnis, kes tühi ei seisa kui kesa,

Õnnis, kel armus ja tarkuses pesa!

Kisavad waresed —

Wuhiseb surm

Tühjuste üle!

Ei püsi neist ükski . . .

Ei püsi neist ükski, nad kaowad
Kui tumestaks uni neil silma,
Kõik linnud, kõik lilled, kõik helinad —
Ja udud need üksi weel heljuwad
Kesk sügise kurba ilma.

Siin õitses weel hiljuti kewade,
Tuul suuteles liikuma lehti ;
Siin punus arm pürgasid kõigele,
Mis loofust wajutas rinnale
Ja elule wõttis end ehti.

Nad kadunud kõik, nad rändawad —
Ei meilegi kodu siin antud :
Kõik armud, kõik kalmud, kõik kaowad,
Ja mõtted need üksinda küsiwad :
Miks kõik nii rändama pandud.

Kodu-kask.

Nii hää on sinu laias warjus istuda
Pääd toetades walge tüwe naale
Ja kaharate okste kõnet kuulata.

Su sahinas ma fõusen rõõmuraale,
Mu kõrwus nagu tuljak fuline,
Läen nagu kadund kaasifuste maale.

Nii magus kõik, kui wanaemake
Wast muinasjutu ilma tõffis,
Üht rõõmu külwas lunastuseks teisele.

Sest witsadki su küljest ema wõffis.

Sügisel.

Wihma sajab ja tuuled nutawad —
Kuis nii üksinda lähed,
Üksi kui keskööl mõtted, helinad —
Sügise, fasa su sammud kostawad,
Kadunud isegi tähed.

Kuula, laulan ma, mängin kõigega,
Mängin õitsema salad,
Hüüan kewade-mõtted kohama,
Pillutan õnnede kõla kõndima,
Suutelen rõõmudeks walud.

Waata leekides tõuseb ilule
Jälle kadunud walgus;
Warjul kewade loome südame,
Tunded tõstame ohwriks päiksele —
Hõiskame: surmas uus algus. —

Siiski sajab ja tuuled nutavad,
Kesköö waiksuse wilus,
Sügis, su sammud fasa kostavad ;
Laulan sul saateks laulud rändajad,
Laulud koltunud ilus.

Kallimeelsed. ,

Üks tee wiib üles armastuse maale,
Kui waewalt ärkand koidu-ilu aale,
Üks tee kui tehtud inimeste kõrgustest,
Kuis paistawad meil paremate südamest.

Ja kes siin ial juhtis sinna oma sammu,
See leidis hinges helendawat rammu
Kõik wennaks funda olemise woos
Ning ennast leida jumalaga koos.

Päikse tõus Hobusemäel.

Tukub kewade õõ hõbeudu, walge,
Wajunud uindunud pää latwu weel mõtlema;
Kaugel kauguste sees ärkand koidiku alge;
Hingab mäGINE maa, puhkab järw saartega.

Kerged walguse wood heljul lendawad kõrgel —
Kaasa õõpikul siin widin, teine siis sääł
Ärkab, paisub kui koor, täidab loodust kui nõrgel,
Wetel udu ja kuld, pehme wärwide hääł.

Üle metsa ja maa, mäelatwade sõuab
Wägew siis walguse mäNG, puhkeb terwitaw lõõm;
Järwes hõiskab walgus, palwe toonisid nõuab,
Kiired pesewad suud, päiksel hommiku sõõm.

Kustunud kewade õõ hõbeudune, walge, —
Üksi talude teel unist midagi weel,
Tukuks sirutes sääł päewa hIGINE alge,
Liiguks murede must, pärandus talude teel.

Sa tõuse.

Kui tiiru ei võta su mõtete lend,
Ei tõuse kui kotkas sa üles,
Ei ial siis leidnud sa walguses end,
Sa uinud weel tuimuse süles;
Sul koduks siis üksi weel unine muld,
Ei kaswand sul rändaja keppi;
Sa tõuse, sest tõusus üksi on tuld —
Ei walgus wõi uduga leppi!

Haab.

Nagu lugemata ohked uppund iseendasse,
Ohked seitsmesaja aasta piina teelt,
Rehetare warjust tasa wälja heljund päiksepaistele,
Ikka kõneledes oma hirmu keelt:

Kas ei pilwed jälle tõuse katma kinni kodumaad?
Kas ei kandnud ahelate kõla tuul?
Ja weel unes, ehk küll wäljad rahu hõlmas uinuwad,
Hädaohu sõudu kordab arglik luul.

Siiski koidu kuldse kuma ärkand mängu helinas
Oma sügawusi leiab sinu meel
Ja kui kiirte kõne kiigub sinu lehte sahinas,
Kõne wabanenud waimuilu teel.

Kaer

Siis seisis minu kullakene palwes, —
Mul unus kirik, unus taewa sära,
Ta juurde mõttes peitsin ennast ära.

Ja fundus, laulis tasa tema süda —
Üks walgus kujunes ta rinnas minu poole,
Et meie armust tõuseks jätku waimu soole.

Sõõ, täkk! Siis lähme kõliseswat kosjasõitu.
See olgu ohwer: rahwa lootus nõuab wõitu!

Wiimne ase. ♪

Koiduhelgis haige kodumaa,
Meile, kes meil juured sinu pehmes mullas,
Kaua siiski käies oma teed
Üksi jäime oma hinge koidukullas,
Üksi nagu unenäo weed —
Meile wiimast aset juhata.

Üle halli mere laenete
Nagu kuldne wirwe õhtuwiiwul sõudke
Nagu õndsaid saari otsides,
Oma unistuste armuhiilges jõudke
Jääbumata tõustes, kustudes
Üksikule ranna luitele.

Üle kodu wiljawäljade
Nagu õnnis hõõge kastemeelne minge,
Õnnistage teri salaja
Kõiteks igaweseks minu laste hinge,
Rinda armastuseks tulena,
Jätkuks minu mure leiwale.

Läheb ulgu teed siis meremees,
Luite õhtulaulud meelde talle jääwad,
Ei tal kaswa wõõrsil kodumaad,
Unistuste armus silmad kodu näewad,
Laulab hing: laew, kunas randa saad?
Kodukutse õitseb südames!

Läheb idateed siis põllumees,
Kodulaulu laulawad tal wõõrsil tuuled,
Sulatawad tundeid hõõgama —
Ja mu nime leidwad jälle tuimund huuled, —
Õnnistan siis läinut mullaga
Oma leinawaikses südames.

Jufluse ajal.

Heinalõhn magus lendab niidu päält,
Metsas kumin, äostus, lindude laul,
Põllul tõusleb õifetolm,
Kiirtesse waibund maailm.

Tasane sumin kasel, niinepuul —
Isa sõnad kõnnivad jumala teed,
Wäsis kuulates minu meel,
Muinasjutt üksi weel jäi...

Haldijas tasa tuleb niidu poolt,
Kaarnakiwi kannab ta sammaldand käes.
Surub kiwi mu südame —
Kiwi, see minule jääb!...

Sügisesele kuu-walgel.

Kuu kurwal walgel kõnnin,
Läen uupi edasi;
Kõik uppus kõlinasse,
Õõ uni ja palwegi.

Mul oli armas päike,
Ja õnnis kiirte-tee,
Ees tuhat õnneranda,
Käes kepiks kewade.

Nüüd nagu kütkes käsi,
Jalg tõrgub sammuda;
Mul kõlin koormaks kaasas
Täis armu, kodufa.

Kõik uppus kõlinasse,
Läen uupi edasi —
Ja sügis, koltund lehed,
Mul meeles alati.

Kauge kõlin.

Üks kauge kõlin kõnnib fasa läbi õõ —
Tuul waikis, hingab ainult üksik talu.
Täis muret, waewa liikus läinud päewa tõõ —
Ma istun puhketunnil üksi ärkwel weel,
Ja kuulen, kuidas kõlin kõnnib õndsel teel,
Kui oleks see mu kõigearmsam walu.

Mu meeles õitses kord kui unenäo maa
Ja kõlin tõotas mind sinna kanda!...
Küll pidin waimutules uueks põlema,
Et mõtte lumiwalgeid fiwu kaswatas
Ja tunne lumehelkjat rada tсандas,
Et tõusta oma päiksekiire randa.

Nüüd wärawad on kinni kõrgel ilumaal —
Sootule tantsust wäsind istun mullas
Ja nutan, et mu nimi leinaks pidu aal,
Mis lumiwalge mõtte lastel antakse,
Kes jõudsid tunde lumehelgjis pärale
Kui kõlin jumaluse kandle kullas.

Rehetare.

Nad wanaks, suitsend urkaks nimetawad sind ;
Kuid tuhat rahwapõlwe, kõiki oled näinud ;
Neil aastasadadel jäi kätteks sinu rind.

Nad kõik su sees ja ümber nagu kantsis käinud,
Sind wanaks waewand nende mure otsata
Ning nende walus mustaks sinu seinad läinud ;

Ja sinu parte taga säde hõõgaja
Kõik wermed wõttis, kuiwatas kõik pisar-palged, —
Kõik suureks koiduks laulis rinda salaja.

Su ülenduseks tõusku looja-tuled walged !

Wihma-piisade laul.

I.

Õösel langedes :

Me külwame und üle wäsind maa
Ja õnnistust põldude ilma —
Ja kes meist läeb õnnistust külwama,
See taewasest kodust peab lahkuma,
Peab pisarad leidma silma.

II.

Päewal aurades :

Kes langeb meist ilma täis õnnistust,
Kes nuttis, pisarad silmas,
Sel jagab päew otsata armastust,
Et õitseks me südames jumalus,
Kõik jooksid me walgust ilmas.

Suvel.

Kohiseb metsade koor,
Sahiseb rukis noor;
Päike, kodune ilu!
Kudas nii armas su käik,
Kudas nii lõbus su läik,
Päike, me kullake, ilu!

Kõlinad õhkude hoos,
Helinad wete woos:
Päike, kodune sära!
Armas su walguse käik,
Lõbus, kus osaks su läik,
Päike, me kullake, sära!

Walguse mängus eks sa,
Süda, ka uueks saa,
Waimus ilusam päike!
Tuhat kord kaunim on siis
Looduse kodune wiis,
Waimus kui paistab sul päike!

Kuusk.

Su peene hing kui unenäos elab,
Kui tähte tunne sinu okstes helab;
Su latwas liikus muinasjutu tiiv,
Kui oli mul su wilus waikne wiiw.

Kui minek ikka üksilduste süles
Kesk walget rada kuhugile üles —
Nii kostab weelgi ofsja, nuuksuw toon,
Kui mälestuses sinu laulu joon.

Metsas. *

Ja lugemata tülles laenetawat sõudu,
Kui läiklemine meres liivaranna poole,
Nii kiired wõõrsiks sõudwad mullapinna soole
Ja surres kaswatawad üles-püüdwat jõudu.

Kui õnnis saar kesk kiirte sätendawat walgust
Mets nagu roheline tempel tõuseb üles
Ja peene helin liigub wilu pehmes süles,
Üks laul, mis otsib oma sünnitaja algust.

Ja kiired seda mulla joobnud wiisi joowad,
Nad unustawad päikse, oma kodumaa,
Ning üksi rada metsa hinge poole loowad.

Ja igas wõsus, puus ja põõsas salaja
Neil juured mulla jooki terwituseks toowad —
Ning lugemata neid peab toiduks kustuma.

Sisekord.

	lhk.
Ma tulen hilja	5
Oder	6
Märgitud	8
Sügisesele rannal	9
Mina	10
Ma funnen lillesid	11
Igatsuse lill	12
Rukis	13
Nõmme-hallik	14
Õhtule!	15
Üksik põuapilv	16
Kurbtus	17
Kõik tuuled	18
Wesiroos	19
Mänd	20
Kuu kuma	21
Pane pää minu rinnale	22
Kodumaa mõte	23
Koju igatsus	24
Wäsind	25
Õhtu kodu-talus	26
Talwine udu	28
Kewade õhtul	29
Mu tuba on wäike	30
Koju jõudes	32
Õöpiku laul	33

	Lhk.
Igatsuse laul, mere kõrgel rannal laulda . . .	34
Inimene	36
Ju kadunud on wana	37
Õösel	38
Wangis	39
Noore kotka laul	40
Ei püsi neist ükski	41
Kodu-kask	42
Sügisel	43
Kallimeelsed	45
Päikse tõus Hobusemäel	46
Sa tõuse	47
Haab	48
Kaer	49
Wimne ase	50
Jutluse ajal	52
Sügisese kuu-walgel	53
Kauge kõlin	54
Rehetare	55
Wihma piisade laul	56
Suwel	57
Kuusk	58
Metsas	59

Kaanepilt **Ella Saul'i** joonistatud.

T. MUTSU
Laenu raamatukogu
Tallinnas

2073